

19372

Wijziging van de Waarborgwet 1950 (Waarborgwet 1986)

VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ECONOMISCHE ZAKEN¹

Vastgesteld 28 oktober 1986

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken hebben zich beraden op het voorstel van Waarborgwet 1986. De leden van de fracties van **C.D.A.**, **V.V.D.** en **G.P.V.** hadden met belangstelling kennis genomen van het voorstel. Zij voelden geen behoefte aan het stellen van vragen of het maken van opmerkingen. Zij behielden zich evenwel het recht voor tijdens de openbare beraadslaging over onderhavig wetsvoorstel het woord te voeren.

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** konden zich na lezing van onderhavig voorstel niet aan de indruk onttrekken dat privatisering van de Dienst van de Waarborg meer door een vooropgezette ideologie was ingegeven dan door een op dat punt in de praktijk gevoelde noodzaak te komen tot een doelmatiger werkende overheid. Over dit aspect van het voorstel wilden deze leden enkele vragen en opmerkingen formuleren.

Hoofddoel privatisering

Tijdens het debat in de Tweede Kamer (Handelingen Tweede Kamer 1985/1986, blz. 5593) heeft de Staatssecretaris van Economische Zaken aan het begin van zijn eerste termijn nog eens de motieven uiteengezet die aan het kabinetsbeleid terzake van privatisering van overheidstaken ten grondslag liggen. Zijn woorden parafraserend kan worden vastgesteld dat hoofddoel van het beleid is het terugdringen van onnodige overheidsbemoeienis met als subdoelen budgettaire besparingen, betere bestuurlijke beheersing van het overheidsapparaat en versterking van de marktsector.

Ten aanzien van die hoofddoelstelling valt uit de woorden van de bewindsman en ook uit de schriftelijke stukken op te maken dat kwaliteitscontrole geen overheidstaak is tenzij de volksgezondheid in het geding is.

Deze leden leek genoemde aanpak wel erg generaliserend. De consument zal in het ene geval op heel eenvoudige wijze de juistheid van de kwaliteitsaanduiding kunnen controleren. In andere gevallen kan die juistheid niet worden gecontroleerd, omdat die controle ingewikkelde technische voorzieningen of een grote kennis van zaken veronderstelt, waarover de gemiddelde consument niet geacht kan worden te beschikken.

¹ Samenstelling: Zijlstra (CDA), Von Meijenfeldt (CDA), Coenemans (CDA), Schinck (PvdA) (voorzitter), Vermeer (PvdA), Heijmans (VVD), Verbeek (VVD), De Goede (D66), mw. Van Leeuwen (PSP), mw. Bolding (CPN), De Gaay Fortman (PPR), Holdijk (SGP), Schuurman (RPF), Van der Jagt (GPV).

Bovendien zou toch enig verschil gemaakt moeten worden, gelet op het grote onderscheid in omvang van de schade die de consument kan oplopen door onjuiste kwaliteitsaanduidingen.

Een verwijzing naar het «wolmerk» leek deze leden dan ook wel heel simplistisch. Deze leden hoorden gaarne een beschouwing van de bewindslieden over deze materie, waarbij zij uitdrukkelijk aandacht besteden aan bovengenoemde aspecten.

Conflicterende belangen

De Staatssecretaris van Economische Zaken maakte in zijn eerder genoemd betoog ook de afweging, die naar zijn mening in de beschouwing betrokken moest worden, of en op welke wijze de te privatiseren overheids-taak door een organisatie in de privésector kan worden overgenomen.

De gekozen oplossing leek de leden hier aan het woord voor bestrijding vatbaar. De behartiging van mogelijk tegenstrijdige belangen wordt in het kader van dit voorstel opgedragen aan één enkele instelling. Door de instelling moet – uit haar aard en karakter en ook uit wetsbepaling – een ordelijk, economisch verkeer en de bescherming van de consument worden bevorderd.

Is de vrees niet gerechtvaardigd, dat de door de Federatie Goud en Zilver op te richten Naamloze Vennootschap die de Waarborgtaak van de Dienst van het Waarborg gaat overnemen, de belangen van de consument niet als haar eerste zorg zal zien. Deze leden meenden in dit verband terecht te kunnen verwijzen naar de slechte ervaringen met de verplichte autokeuringen (APK). Waarom wordt niet – als men privatisering al wenselijk zou achten – voor een volstrekt onafhankelijk instituut gekozen?

Meer dan één organisatie

De bezorgdheid van deze leden steeg nog toen zij constateerden dat het voorstel de mogelijkheid open laat de waarborgtaak aan meer dan één organisatie toe te wijzen. Welke is de reactie van de bewindslieden op de waarschuwing van de Raad van State dat in de strijd om de cliënt de ene organisatie zich wel eens soepeler zou kunnen gaan opstellen dan de andere?

Zou op dit punt geen lering getrokken moeten worden uit de ervaringen met de eerder genoemde APK?

Heeft de NV die nu reeds wordt aangewezen als uitvoerder van de waarborgtaak er niet alle belang bij te weten hoeveel opdrachten op langere termijn te verwachten zijn, zodat daarmee bij de te plannen productiecapaciteit rekening gehouden kan worden.

Als zich later nog een gegadigde meldt, wordt – zo lazen deze leden in de memorie van toelichting (stuk nr. 3, blz. 5) – ook gekeken naar de «economische haalbaarheid».

Kunnen de bewindslieden concreet aangeven wat hiermee wordt bedoeld? Denken zij dan aan een soort marktverdeling? Op welke wijze willen zij voorkomen dat dan door de twee (of meer) ondernemingen de markt opnieuw wordt verdeeld?

Rechtsvorm en aansprakelijkheid

Het was deze leden voorts niet duidelijk waarom het in de wettelijke regeling opnemen van een bepaling ten aanzien van de rechtsvorm van de aan te wijzen organisatie in strijd zou zijn met de privatiseringsgedachte (memorie van toelichting (stuk nr. 3) blz. 5). Zouden, indien bijvoorbeeld de volledige publikatie van de jaarrekening wenselijk wordt geacht en de aansprakelijkheid tegenover derden volledig tot zijn recht moet kunnen komen, sommige rechtsvormen niet moeten worden uitgesloten?

De mededeling van de staatssecretaris bij de behandeling in de Tweede Kamer, dat het punt van de aansprakelijkheid in de nieuwe organisatie nog nader zal worden «gedefinieerd» (Handelingen Tweede Kamer 1985/1986, blz. 5595) sterkte deze leden in hun overtuiging dat de voorgestelde regeling op dit punt te kort schiet. Zij verbonden daaraan de vraag waarom dit in de concept-statuten van de te richten NV niet afdoende is geregeld. Deze leden zouden graag vernemen of er sedert de overlegging van de concept-statuten van de op te richten NV (bij brief van 26 juni jl.) nog wijzigingen in dit concept zijn aangebracht. Zo dit laatste het geval is, zijn de bewindslieden dan bereid het gewijzigd concept over te leggen?

Is het de bedoeling dat die organisatie ook andere, meer commerciële activiteiten gaat ontplooiën?

Zij stelden die vraag omdat zij op blz. 7 van de memorie van toelichting hadden gelezen dat voor het personeel de C.A.O. voor de goud- en zilvernijverheid zal gaan gelden. Betekent de mededeling op dezelfde bladzijde dat die C.A.O. een terugval in de pensioenen voorkomt, dat de pensioenbreuk wordt geheeld?

Budgettaire besparing en versterking marktsector

Als subdoel van het privatiseringsbeleid geldt de mogelijke budgettaire besparing. Deze besparing was de leden hier aan het woord van dit voorstel niet duidelijk. Wat wordt bijvoorbeeld bedoeld met «formatief voordeel» (blz. 3 memorie van toelichting)?

Kan dit «voordeel» in geld worden uitgedrukt?

Ook was deze leden onduidelijk hoe hier sprake zou kunnen zijn van een versterking van de marktsector.

Is niet eerder het omgekeerde waar, n.l. dat de betrokken bedrijfstak tegen wil en dank aan deze privatiseringsoperatie is gaan meewerken toen bleek dat het kabinet van dit voornemen niet meer was af te brengen?

Internationale aspecten

Op blz. 9 van de memorie van antwoord (stuk nr. 5) stellen de bewindslieden dat het niet gelukt is de keuring en waarborging van edele metalen binnen de EG te harmoniseren en zij schreven ook geen plannen te kennen in die richting.

Moet het Witboek van de Europese Commissie waarin de weg naar de totstandkoming van een interne markt in het jaar 1992 niet als zo'n plan worden beschouwd?

Doelde de staatssecretaris daar wellicht op toen hij bij de behandeling in de Tweede Kamer opmerkte dat een Europese richtlijn voor het wegnemen van handelsbelemmeringen wenselijk ware en sprak over een «Europese Conventie»?

Zou bij een EG-regeling niet gedacht moeten worden aan erkenning van elkaars waarborg, eerder dan aan harmonisatie? Zou daarmee binnen de Benelux een begin gemaakt kunnen worden. Hoe zou zo'n Europese regeling zich verhouden tot de Conventie van Wenen?

Slot

Ten slotte zouden deze leden graag vernemen wat het volgende privatiseringsvoorstel is dat bij de Staten-Generaal zal worden ingediend en wanneer dat voorstel mag worden verwacht.

Vertrouwende, dat de regering bereid is op het vorenstaande vóór de openbare beraadslaging schriftelijk te beantwoorden, acht de commissie die beraadslaging voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Schinck

De griffier van de commissie,
Van der Putten